

לקן שקנה את חכמת התורה
ולקן שקנה חכמת חיים

כף ילד וילדה קמים
ואכזרים

בס"ד

מפתוז הלב מתוך אמונה

לפרשת "אזרי מות-קדושים" / מירב מנג'ני

תחשבו על זה.

'אל תיקח ללב, הוא לא מחסן'
הוא משפט עממי שמייעץ לנו
למחול ולסלוח לחבר על
דברים שעשה לנו ולא לשמור
את האיבה בלב. אדם ששומר
על לב נקי הוא אדם שמח
ובריא.

לכן האיסור לנטור הוא
לטובתך, הוא מרחיק ממך את
השנאה ושומר על הלב שלך.

1. "לא תקום ולא תטר את בני עמך..." (קדושים י"ט, י"ח)

קראו את פירוש רש"י והסבירו מהי נקימה ומהי נטירה:

לא תיקום: אמר לו: "השאיילני מגלך". אמר לו: "לאו". למחר אמר לו:
"השאיילני קרדומך". אמר לו: "איני משאילך כדרך שלא השאלתני", זו היא
נקימה. **ואיזו היא נטירה?** אמר לו: "השאיילני קרדומך". אמר לו: "לאו".
למחר אמר לו: "השאיילני מגלך". אמר לו: "הא לך ואיני כמותך, שלא
השאלתני". זו היא נטירה, שנטר האיבה בליבו אף על פי שאינו נוקם.

השלימו: (נקימה / נטירה)

_____ - אדם שמתנהג עם חברו מידה כנגד מידה.

_____ - אדם שזוכר את מעשה חברו ומזכיר אותו לחברו, אך בפועל אינו

נוהג עימו מידה כנגד מידה.

- מדוע לדעתכם אוסרת התורה לנטור?
- הסבירו כיצד פוגעת הנקימה והנטירה ביחסים שבין אדם לחברו.
- הנקימה והנטירה פוגעת גם בנוקם וגם בנוטר. הסבירו מדוע.

**בחברה שבה נוקמים ונוטרים מתפתחת שנאה קשה בין איש לרעהו, לכן בהמשך הפסוק מלמדת
התורה מה הדבר החשוב ביותר בין אדם לחברו:**

2. "וְאֶהְבֶּתְּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ..." (י"ט י"ח)

ואהבת לרעך כמוך: אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה (ירושלמי נדרים ל', ב')

כלל גדול – עיקרון חשוב שממנו נלמדים הלכות רבות.

קראו את דברי הרמב"ם והקיפו בצבע את הלכות הנלמדות מכלל זה:

"כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותם לך אחרים - עשה אותן אתה לאחיד בתורה ובמצוות" (משנה
תורה, הלכות אבל י"ד הלכה ב').

"גמילות חסדים שבגופו, שאין להם שיעור: "לבקר חולים, ולנחם אבלים, ולהוציא המת, ולהכניס
הכלה, וללוות האורחים, ולעסוק בכל צרכי הקבורה, וכן לשמח החתן והכלה, ולסעדם בכל
צרכיהם". כן הוא פוסק שמי שיכל לפדות שבוי ולא עשה כן, עובר בין היתר על מצוות 'ואהבת
לרעך כמוך'.

לקן שקנה את חכמת התורה
ולקן שקנה חכמת חיים

כף ילד וילדה קמים
ואכזרים

בתפילת מנחה של שבת אנו
אומרים:

"אתה אחד ושמך אחד ומי
כעמך ישראל גוי אחד בארץ.
אין בעולם עוד עם כמו עם
ישראל שמתאחד יחד בעת
כאב.

בזמנים כאלו אפשר להרגיש
כיצד אנחנו גוי אחד בארץ.
עם אחד בלב אחד.

3. "אני ה...". (יי"ט י"ח)

הקשר בין הציווי "ואהבת לרעך כמוך" ובין סוף הפסוק: "אני
ה'":

קראו את דבריו של אור החיים הקדוש:

"באמצעות יחוד הלבבות מתייחד שמו יתברך"

השלימו בעזרת התרמילון:

_____ של עם ישראל הוא _____ ולפרסם את שם ה' ב _____
להודיע לכל העולם שה' _____ ושמו אחד. לשם כך עלינו להיות _____. מאוחדים
_____.

תרמילון: אחד / לקדש / מפורד / בלבבות / תפקידו / עולם / יחד

- הסבירו מדוע כאשר עם ישראל מפולג ומפורד הוא לא מקיים את תפקידו ושם ה' לא מתקדש בעולם.

**בימים אלו בהם תלמידי רבי עקיבא ניגפו במגפה משום שלא נהגו כבוד זה בזה נשתדל כולנו
להרבות אהבה בין חברים,
ולזכור לפני כל דבר שאנו עושים את העיקרון החשוב שלימד רבי עקיבא: "ואהבת לרעך כמוך -
כלל גדול בתורה".**

**עצרו רגע! האם יש מישהו שהייתם רוצים לחזק עימו קשר?
להוסיף אהבה? זה המקום לקבל החלטה טובה שתוסיף אהבת
ישראל.**

הידעת?

יש הנוהגים לומר לפני
התפילה: "הריני מקבל עליי
מצוות עשה של ואהבת לרעך
כמוך"
כי כשהלבבות מאוחדים
מתקבלות תפילותינו.

לקן שקנה את חכמת התורה
ולקן שקנה חכמת חיים

כף ילד וילדה קמים
ואכמדיס

דבר תורה לשבת פרשת "אחרי מות קדושים":

נמצאים אנו בפתחם של ימי תשועה. ימים של אהבת העם והמדינה. מצוות אהבת ישראל מופיעה בפרשת קדושים: "לא תקם ולא תטר את בני עמך..." ואהבתך לרעך כמוך אני ה'" (קדושים י"ט, י"ח).
כאשר אנו נוקמים ונוטרים מתרבה השנאה וממלאת את הלב. התורה מלמדת אותנו לא להנציח את רגש האיבה ולהוסיף אהבה. מצוות "ואהבת לרעך כמוך" היא עיקרון חשוב ממנו נלמדות הלכות רבות, וכדברי רבי עקיבא: "כלל גדול בתורה". הרמב"ם מפרט אילו מצוות נגזרות מציווי זה: גמילות חסדים, לוית המת, הכנסת כלה, פדיון שבויים ועוד.
רק כאשר לכבות עם ישראל מאוחדים הם יכולים לקיים את תפקידם המיוחד לקדש שם ה' בעולם. "אתה אחד ושמך אחד - כאשר עמך ישראל גוי אחד בארץ". וכדברי "אור החיים" הקדוש: "באמצעות יחוד הלבבות מתייחד שמו יתברך".
בימים אלו בהם תלמידי רבי עקיבא ניגפו במגפה משום שלא נהגו כבוד זה בזה נשתדל כולנו להרבות אהבה בין חברים ולחבר בין לבבות, ויתקיים בנו: "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

חידות וחידודים / מוריה שטרן, צוות כתיבה חמ"ד יסודי

מצווה בפרשה – כיבוד הורים

נכון, לפעמים זה קשה, אבל זה הבסיס. ההורים שלנו העניקו לנו את החיים שלנו במתנה. הם דואגים לנו לצרכים הפיזיים כמו בית, אוכל, ביגוד, ודואגים לנו לצרכים הרוחניים – לימודים, חברה טובה, מידות וערכים. לפעמים אנחנו נוטים לקבל זאת בתור משהו מובן מאליו, כאילו "מגיע לי", ו"אני מרכז העולם". אבל לא... אין חובת "כיבוד ילדים", כי ההורים באהבתם יעניקו לילדים שלהם כמיטב יכולתם. אבל כן יש מצווה לכבד הורים, כי זה לפעמים נשכח. אז באה התורה ומזכירה לנו: כבדו את הורים. זה מגיע להם. זה המעט שאנו יכולים לעשות למענם.

בלשון הפרשה - כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה:

א. התורה מצווה להתענות ביום כיפור ולא לעשות בו מלאכה (ט"ז, כ"ט)

.....

ב. כשקוצרים בשדה צריך להשאיר לעניים לקט, שכחה ופאה (י"ט, ט')

.....

ג. צריך לעשות דין צדק, לא להעדיף עשיר, לרחם על העני או לעשות פרוטקציות (י"ט, ט"ו)

.....

ד. צריך לכבד מבוגרים (י", ל"ב)

.....

לקן שקנה את חכמת התורה
ולקן שקנה חכמת חיים

כף ילד וילדה קמים
ואכבדים

מידה בפרשה – שכר מצווה – מצווה

"יגעת ומצאת – תאמין", אומר הפתגם. האם המילה "תאמין" מתייחסת ל"יגעת" או ל"מצאת"? ודאי שללא יגיעה אין סיכוי להשיג דבר וליהנות ממנו. ככל שהאדם מחובר לנושא עליו הוא מתאמץ ומשקיע כוחותיו, כך יגדל הסיפוק שלו ממנו, מכל הישג שימצא בהמשך דרכו. פרשת "אחרי מות" מלמדת שישנה הבטחה שמי שיקיים מצוות, יזכה לסיפוק רב מעצם עשייתו. הוא יגיע לסיפוק כה גדול שלא יצפה לשכר אחר, אלא יראה את שכרו בעצם קיום המצווה: שכר מצווה – מצווה.

מה חסר? השלימו לפי הפסוקים.

- " _____ תהיו כי קדוש _____ ה' אֱלֹהֵיכֶם. אִישׁ _____ וְאִבּוֹ _____, וְאֵת שְׁבֹתַי _____, אֲנִי ה' _____ " (י"ט, ב'-ג')
- "לא תקלל _____ וְלִפְנֵי _____ לא תתן מְכַשֵׁל; _____ מֵאֲלֹהֵיךָ אֲנִי ה'" (י"ט, י"ד).
- "לא תלך _____ בְּעַמִּיךָ, לא תעמד _____ רֵעֶךָ... לא _____ אֶת אַחִיךָ _____; הֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת _____ וְלֹא תִשָּׂא _____ חֶטָּא. לא _____ וְלֹא _____ אֶת בְּנֵי עַמֶּךָ, _____ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ: אֲנִי ה'" (י"ט, ט"ז-י"ח)
- "וְכִי תִבְאוּ אֶל _____, וְנִטְעַתֶם כָּל עֵץ _____, וְעַרְלֹתֶם עַרְלֹתוֹ אֶת _____, שְׁלֹשׁ _____ יִהְיֶה לְכֶם עֲרָלִים לֹא _____ " (י"ט, כ"ג).

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים

הקשורות האחת לשנייה.

רבעי	כלאיים
צדק	לקט
שבתון	נטע
שעטנז	שעיר
לעזאזל	שבת
פאה	אבני

מה נכון? כתבו נכון / לא נכון לגבי המשפטים הבאים:

- הקב"ה מתגלה בענן מעל הפרוכת (ט"ז, ב') – נכון / לא נכון
- ביום כיפור שולחים שני שעירים – אחד לה', והוא נשאר חי, ואחד לעזאזל, והוא מת (ט"ז, ט') – נכון / לא נכון
- בשר קרבן שלא נאכל אחרי יומיים נקרא "פיגול" (י"ט, ז') – נכון / לא נכון
- השנה הרביעית לעץ נקראת "נטע רבעי" – נכון / לא נכון

שאלות אתגר:

- באיזה הקשר מוזכר עפר בפרשה זו? איזו מצווה אחרת בתורה עוסקת בלקיחת מעט עפר? באיזה הקשר מופיעה המילה עפר בפעם הראשונה בתורה?
- חלק מעבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים כולל שני עזים (שעירים). באיזה הקשר מופיע "שעיר עזים" (ולא גדי עזים) בפעם הראשונה בתורה?
- באיזה הקשר מוזכר גורל בפרשה זו? היכן עוד מתוארת בתורה עריכת גורל?
- איזו "ארץ" מופיעה בפרשה זו, אך אינה מופיעה שוב בתורה כולה?
- אילו שתי ארצות מופיעות בפסוק אחד בפרשתנו?
- מיהם האדם והחפץ שמופיעים באותו פסוק, ושההבדל בערך הגימטרי שלהם הוא 5?

לקן שקנה את חכמת התורה
ולקן שקנה חכמת חיים

כל ילד וילדה קמים
ומכבדים

- א. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ב. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ג. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ד. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ה. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ו. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ז. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ח. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - ט. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
  - י. אדם, אדם, אדם, אדם, אדם
- לשאלה נוספת:**